הלכה · משנה תורה · מפרשים · אבן האזל · ספר אהבה

אבן האזל על משנה תורה, הלכות ציצית

הרב איסר זלמן מלצר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אבן האזל על משנה תורה, הלכות ציצית

הרב איסר זלמן מלצר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אבן-האזל-על-משנה-תורה-הלכות-ציצית/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה יא 4
הלכה יד 4

פרק א

הלכה יא

חוטי הציצית בין לבן בין תכלת צריכין טויה לשם ציצית, ואין עושין אותן לא מן הצמר הנאחז בקוצים כשהצאן רובצים ביניהם, ולא מן הנימין הנתלשין מן הבהמה, ולא משיורי שתי שהאורג משייר בסוף הבגד אלא מן הגזה של צמר או מן הפשתן ואין עושין אותן מצמר הגזול ולא משל עיר הנדחת ולא משל קדשים ואם עשה פסול, המשתחוה לבהמה צמרה פסול לציצית, אבל המשתחוה לפשתן הנטוע הרי זה כשר שהרי נשתנה.

במש"כ הרמב"ם ולא משל קדשים צ"ע הטעם ובכ"מ לא כתב ע"ז טעם ומקור, ונראה דהנה בפ"ק דסוכה ט' ע"א ממעטינן דגזול פסול לציצית מקרא ועשו להם משלהם וצריך ביאור למה ממעטינן דוקא גזול ולא ממעט סתם שאינו שלו דהא משלהם משמע דדוקא שלו בעינן והו"ל למעט כל שאינו שלו, ויש לומר עפ"י דאיתא בב"מ דף כ"ב ע"א גבי הא דאמר לו כלך אצל יפות ומוקמינן בגמ' דאיירי דשוויי' שליח והרמב"ם בהל' תרומות פסק דלא צריך שליח ועמש"כ שם בהגהת הגר"א ז"ל דהרמב"ם סובר דמשום מצוה אמרינן דניחא ליה וא"כ אפשר לומר גם הכא דבמצוה ניחא ליה אף דלא דמי כ"כ דגבי תרומה ע"כ צריך לתרום וכן לענין קידושין ג"כ י"ל דאינו מקפיד, אבל באמת אם נמעט כל שאינו שלו ע"כ הוא דוקא היכי דאינו מקפיד דאם מקפיד הא הוי גזול אלא ע"כ נמעט בסתמא דאינו מקפיד או באופן שנוטל ע"מ לשלם ובזה שייך לומר דמשום מצוה ודאי ניחא לי', ולפי"ז נימא באמת דקרא אינו ממעט דוקא גזול אלא דילפינן דצריך שיהי' שלו ולכן שפיר נתמעט גם משל הקדש.

הלכה יד

תלה החוטין בין שתי כנפים מזו לזו וקשר כנף זו כהלכתה וכנף זו כהלכתה ואח"כ חתכן באמצע ונפרדו זה מזה פסול שהרי בעת שקשרן היו פסולין לפי ששתי הכנפים מעורות זו בזו בחוטין שביניהן ובשעה שפסקן נעשו שתי ציציות נמצא עושה מן העשוי.

כתב הכ"מ ויש לדקדק בדברי רבינו דמשמע לכאורה שהוא מפרש דדוקא בתלה החוטין בין שתי כנפים הוא דפסלינן בתלאן ואח"כ פסק ראשי חוטין שלהן אבל בחוטין שאינן תלויין אלא בכנף אחד אע"פ שכרך וקשר ואח"כ פסק ראשי החוטין כשרה דאם לא כן לשמועינן דאפילו בתלאן בכנף אחת פסולה, אבל קשה דכיון דטעמא משום

תעשה ולא מן העשוי בכנף אחת נמי יש לפסול עמ"ש.

ונראה דיש לומר דכיון שכתב הרמב"ם בהל' א' דאין לחוטי הענף מנין מן התורה ועיי"ש בכ"מ שכתב דפירושו דלא נתפרש בתורה מנין חוטי הענף ומדברי סופרים יש להם מנין ד' חוטין וכופלן באמצע, ולפי"ז יש לומר דפירושו מדברי סופרים על ד' חוטין היינו שיהא ד' חוטין אבל אינו בקרא דועשו דהא אין מנין מן התורה ולכן בזה מהני קציצתן זו היא עשייתן כיון דעכשיו בשעה שהוא לובש את הטלית עם הציצית כבר הם חתוכין ודין עשייה אין על מנין החוטין דכיון דאין על מנין החוטין קרא דועשו ממילא ליכא בזה משום תעשה ולא מן העשוי.